



lk 2

**Tudengid teevad  
Tartus mõnuga  
teatrit**


lk 2

**Indrek Treufeldt nõuaks  
ülikoolidelt rohkem  
taset kui mahtu**


lk 3

**Doktorandi ja õppepro-  
rektori avalik kirjavahetus  
doktorantide olukorrast**

# Massiülikool ei soodusta eliidi teket

Triin Vakker

vilistlastegevuse projektjuht

Illari Lään

kommunikatsiooniosakonna juhataja

**26. septembril kohtunud Tartu Ülikooli rektoraat ja vilistlased arutlesid rektori tõstatatud teemal, kas Tartu Ülikool näeb oma tulevikku eliit- või massiülikoolina.**

Ülikool kutsus ümarlauarutelle vilistlastest ühiskonnategelased ja arvamusiidrid, et koos leida vastuseid küsimustele, mis kujundavad Tartu Ülikooli positsiooni Eesti ühiskonnas ning kuidas ülikooli seisukohti ühiskonnas nähtavamaks teha.

Peale diskussiooni massi- ja eliitülikooli teemal pälvis elavat vastukaja rektor Alar Karise teinegi küsimus, kuidas tänased valikud mõjutavad ülikoolis antava hariduse ning siin tehtava teadustöö kvaliteeti tulevikus.

## Õpetamine kui rongisõit

Rektori ettekandele ülikooli hetkeseisust järgnes arutelu, mis kujunes oodatult arvamusterohkeks.

Ümarlaual osalenud tödesid, et ülikoolist on Eesti Vabariigi taasiseseisvumise järel kujunenud massiülikool ning ülikool on muutunud läbikäiguhooviks, kuhu on võimalus õppima asuda pea igaühel, sõltumata eeldustest või võimetest.

Rektori hinnangul on see üldjoontes tingitud õppetöö kvaliteedi languse ja olukorra, kus üliõpilaste rohkuse tõttu puudub õppejõududel ja üliõpilastel reaalne võimalus ja vajadus isiklikuks suhtluseks. Seda hinnangut jagasid ka paljud vilistlased.

Indrek Treufeldti hinnangul on vaid kolmandik tudengitest motiveeritud, ülejäänutest asja ei saa. Tema sõnade kohaselt: «Jääb nendele inimestele tõesti mulje, et me vaevalt nad ülikoolist läbi, mistõttu on neil tohtu illusioon, et nad on keegi.»

Tartu Ülikooli õigusteaduskonna õppejõud, sotsioloog Andrus Saar võrdles ülikoolis õpetamist rongisõiduga. Õppetöö, mille jooksul õppejõud tutvub rongis oleva seltskonnaga, kestab vaid mõne peatuse jagu, seejärel vagunis olnud seltskond väljub ning asemele tulevad uued üliõpilased.

Selline põgus kokkupuude



Ümarlaual osalenud kogunemas. Fotogaleriid kohtumisest näeb aadressil [foto.ut.ee/fotogalerii/2008/](http://foto.ut.ee/fotogalerii/2008/). Loe ka Indrek Treufeldti kolumnit lk 2.

ANDRES TENNUS

ei anna võimalust akadeemiliseks diskussiooniks, mis puudub Saare hinnangul nii üliõpilaste kui ka õppejõudude seas. Kui Tartu Ülikool tahab kujuneda eliitülikooliks, peavad kasvama nõudmised nii tudengitele kui ka õppejõududele.

Selleks, et tekiks üliõpilasi ja õppejõude motiveeriv ning arendav diskussioon, peaks ülikoolis õppivate tudengite arv olema praegusest oluliselt väiksem ning riik peaks ülikooli rahastama teistel alustel.

Rektori hinnangul võiks mõelda olukorra üle, kus praeguse 17 000 üliõpilase asemel oleks näiteks 7000 tudengit.

Kuna ülikool sõltub oma eelarves riigi rahastamisest, siis on selle idee elluviimiseks tema sõnul vähe võimalusi.

Ühe võimalusena, mis leidis vilistlaste seas toetamist, mainis rektor tasuliste õppekoad kaotamist, kuna ülikooli ligi kahe miljardi suuruse eelarve juures laekub tasulisest tasemeõppest ülikoolile vaid 60 miljonit krooni.

See summa võrdub aga 7400 lisaüliõpilase õpetamisega. Kui tasuline õpe kaotada ning vahe katta suurema riigi toetusega, oleks võimalik nii

õppe- kui ka teadustöö kvaliteeti Karise hinnangul märgatavalt parandada.

10 000 tudengi puhul paraneks oluliselt õppejõu ja üliõpilase suhe, mis on samuti õppekvaliteedi puhul üks tähtsaim näitaja.

Selline perspektiiv vääriks rektori hinnangul tõsist arutelu, kuhu ta loodab kaasata ka haridus- ja teadusministeeriumi ning teised ülikoolid ja partnerid.

## TÜ rahvusülikoolina

Mitmed vilistlased rõhutasid oma sõnavõttudes Tartu Ülikooli erilist staatust rahvusülikoolina.

Eesti Maaülikooli teadusloouurimise keskuse direktor Erkki Tammiksaar tõi näiteid ajaloost, kuidas okupatsioonieelses Eestis eraldati raha just rahvusteaduste arenguks. See eristas tema hinnangul tänast ülikooli toonastest.

Tammiksaare sõnul erineb Tartu Ülikool teistest ülikoolidest just seetõttu, et tegemist on rahvusülikooliga. «Mis puutub rahvusülikooli ja rahvusteadusi, siis need on kõige vähem rahastavad teadused,» sõnas rektor Karis rahvusülikooli temaatika kohta.

Paljusid õppeaineid õpetab ülikool Karise sõnul lihtsalt missioonitundest. Ka selles küsimuses on muutusteks vajalik riigi poliitiline otsus.

## Killustatus pärssib arengut

Eesti Kunstimuuseumi direktor Marika Valk tõstas diskussiooni käigus küsimuse Eesti-sisestest ülikoolidevahelisest konkurentsist. Tal-

linna Ülikooli professori Rein Veidemanni hinnangul killustab ülikoolidevaheline konkurents teadlastevahelist koostööd ning mõjub seeläbi ülikooli arengule negatiivselt.

Positiivse näitena tõi Veidemann Tartu Ülikooli professor Jüri Talveti juhitud kultuuriteooria tippkeskuse, millest võtavad osa nii Tartu Ülikooli kui ka Tallinna Ülikooli teadlased.

Karis mõnis, et pinged on kerged tekkima, kuna siseriiklikult konkureerivad ülikoolid teatavale hulga ressursile. See omakorda pidurdab ülikooli pingutusi tõsta taset ja kujuneda rahvusvaheliseks teadusülikooliks.

Üliõpilaste arv on viimastel aastatel küll kasvanud, kuid teadustöötajate arv on jäänud samaks ja tihti on õppejõud alakvalifitseeritud.

Sellistel tingimustel on välismaa ülikoolidega nii üliõpilaste kui ka õppejõudude värbamisel raske konkureerida. See on ka põhjuseks, miks igal aastal siirdub üha enam edukaid gümnaasiumilõpetajaid õppima mõnesse tunnustatud välismaa ülikooli.

Ümarlauarutelul jäi ülikooli tuleviku suhtes kõlama ülikooli vilistlaste ja juhtkonna üksmeel. Vilistlaste abi ülikooli positsiooni selgitamisel on väga oodatud ja hinnatud, sest nagu rektor ütles – kui ülikooli puudutavates küsimustes tuleb sõnum väljastpoolt, siis on see sageli võimsam ja kaalukam.

Vilistlased ja rektoraat kohtusid tänava juba teist korda. Esimene sarnane arutelu lei-

## KOHTUMISEL OSALENUD VILISTLASED:

**Toomas Hiio**, ajaloolane  
**Margus Kasterpalu**, teatrielu edendaja  
**Toomas Kiho**, Akadeemia peatoimetaja  
**Mart Kivastik**, kirjanik  
**Juhan Kivirähk**, sotsioloog  
**Janika Kronberg**, Eesti Kirjandusmuuseumi direktor  
**Kadri Liik**, välispoliitika ekspert  
**Maria Mälksoo**, teadur  
**Ott Ojaveer**, koolidirektor  
**Peeter Olesk**, filoloog  
**Sirje Helme**, KUMU direktor  
**Juhani Püttsepp**, loodusajakirjanik  
**Andrus Saar**, sotsioloog  
**Mart Siimann**, EOK president  
**Erki Tammiksaar**, teadusloolane  
**Indrek Treufeldt**, ajakirjanik  
**Berk Vaher**, kirjanik ja õppejõud  
**Marika Valk**, Eesti Kunstimuuseumi direktor  
**Andra Veidemann**, poliitik  
**Rein Veidemann**, õppejõud ja kirjanik

dis aset veebruaris, mil ülikooli ettevõtjatest vilistlastega diskuteeriti ülikooli ees seisvate väljakutsete üle ning tõdeti senisest märksa tihedama koostöö vajalikkust.

## Taas algas ajajaht

**17. novembrini saab noorte ettevõtlusportaalis [www.ajajaht.ee](http://www.ajajaht.ee) esitada oma ideid ajajahi konkursile, kus parimate autoreid juhendatakse äriplaanide koostamisel ja parimatest parimad jagavad lõpuks miljoni krooni suurust auhinnafondi.**

Konkursi eesmärk on julgustada Eesti noorte ettevõtlikkust ja aidata kaasa uuenduslike ja teadusmahukate ettevõtete loomisele.

Konkursi käigus pakutakse noortele tuge ideede genereerimisel ja arendamisel, äriplaanide kirjutamisel ja eluviimisel, ettevõtte loomisel ning investori leidmisel.

Noori nõustavad teekonnal Eesti edumeelsete ettevõtete esindajad.

Laekunud ideede hulgast valib žürii välja 25 parimat ning nende autorid läbivad kolme kuu jooksul ideede arendamise ja rakendamise koolitusprogrammi, mille käigus koostavad nad mentori toetusel oma äriplaanid.

Parimate äriplaanide autorid jagavad omavahel ühe miljoni krooni suurust auhinnafondi.

Peale selle valitakse välja suurema potentsiaaliga ideed, mille autorid osalevad jätkuprogrammis, mille käigus toetatakse neid ettevõtte moodustamisel ja investorite leidmisel.

Ajajahi konkurs toimub Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse algatusel juba teist korda. Eelmisel aastal laekus konkursile üle saja äriidee ning kolme parima idee autorid jagasid omavahel 700 000 krooni suurust auhinnafondi, jagati ka eriauhindu.

Eelmisel aastal tunnistas žürii parimaks võistkonna CellTells, kes pakkus välja hääljuhitava kalendriliidese mobiiliseadmetele.

Mobiiltelefonidele ja nutitelefoniidele mõeldud lahendusi võimaldab sisestada mobiiliseadme kalendrisse kirjeid ja meeldetuletusi mikrofoniga rääkides, mitte ebamugava klavvistikuga trükkides.

Ajajahi konkurs pälvis käesoleva aasta augustis konkursi «Tunnusta ettevõtluse edendajat» Eesti eelvooru ettevõtluse edendamise kategooria võitja tiitli ning esindab Eestit üleeuroopalisel võistlusel «European Enterprise Awards», mis toimub Prahas järgmise aasta mais.

Tänavu panevad auhinnafondi välja SEB, Ülemiste City, Elion, EMT, MicroLink, Eesti Arengufond, Tehnopol, Delfi, Kalev Chocolate Factory, Tallinna Ettevõtlusamet ja Tartu linn.

Ajajahi konkursi infot jagab Ajajahi buss, mis külastab 12 kõrgkooli ja kolledžit Tallinas, Pärnus, Türi, Kohtla-Järvel, Võrus ja Tartus.

## Räägiksin heas mõttes eliidist



Indrek Treufeldt  
teleajakirjanik

Üks mu hea noor tuttav alustas sel sügisel õpinguid Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas. Ta sai hõlpsasti riigieelarvelise koha, sest gümnaasiumis õppis ta hästi. Ta alustas oma esimest semestrit suure õhinaga, ent õige pea tuli pettumus.

Loengutes on mitu korda rohkem tudengeid, kui peaks. Nõnda juhtub tihti, et õppejõudu on raske jälgida. Mis siin ikka, võidakse väita. Itaalia ülikoolides näiteks sisustatakse auditooriume ka paarile tuhandele inimesele, kui õppejõud on väga kuulus ja ülikool suur.

Aga meil siin pole Itaalia. Ülikooli elu-olu vaadates näib siiski, et elame kui mingis teises riigis ja mingil teisel ajal. See hüpoteetiline aeg justkui nõuab meilt ikka veel karjakaupa juriste ja majandustegelasi. Tegelikult oleme sattunud tsüklisse, mida pühitseb põhimõte, et kõik peavad saama, mida tahavad. Kas ka õppejõud?

Oma kümneaastase õppejõukarjääri jooksul olen näinud eri kõrgkoole, nii mõnigi neist on lakanud olemast. Kursusi ja tudengeid on olnud erinevaid, aga peaaegu alati on loengusaalis neid, keda ülikoolis õppimine tegelikult sugugi ei huvita, kes on tulnud ülikooli, et mitte minna tööle või sõjaväkke.

Ülev lipukiri ühest ütlemata haritud rahvast justkui õigustab ballasti meie auditooriumites. Kui rahvas midagi tahab, siis ta peab seda raha eest saama! Ballast aitab toita ülikooli, toob lisaraha. Tuleb tunnistada, et mulle õppejõuna ei too see mingit lisaboonust, pigem olen hiljem hädas, kui tudengid eri aegadel oma kursusetöödega minu juurde tilguvad.

Mingil määral pean õppeülesandeid lihtsustama, et kõik kuidagi hakkama saaksid. Mingil määral pean loengusmaterjali nämmutama, et kõik seda kuulda võtaksid, olukorras, kus kuulajaid on täpselt poole rohkem kui olema peaks.

Turutsükklisse langedes on Eesti ülikoolid muutunud massiülikoolideks. Ükski poliitik ei sõanda enam öelda, et haridusel võiks olla miski plaan, et kusagilt võiks tõsiselt koomale tõmmata.

Nõuaksin ülikoolidelt rohkem taset kui mahtu. Räägiksin heas mõttes eliidist ja eliitülikoolist. Vististi on Eestis sellel sõnal pisut kitsas arusaam.

Eliidist mõeldakse rohmakalt kui tippudest ehk oivikutest, kes leiavad kõige ekstreemsema raskusastmega ülesannetele hõlpsasti lahendusi, siirduvad uhkusega teadusesse ja toodavad rohkesti eelretsenseeritavaid artikleid.

Minu jaoks tähendab eliit väarikust, kes oma eriala ennekõike armastab ja hoiab, kes on uhke oma ameti üle.

Eliit on ka tubli füüsikaõpetaja mõnes maakoolis, hea ajakirjanik mõnes toimetuses, aus perearst, innukas insener. Ometi on just sellisest väarikusest puudu.

Eesti elab suuresti illusioonides. Riik kujundab mingi seisukoha, nn riikliku tellimuse ja lubaduse rahastada teatud arvu tudengite õpinguid, raha eraldab ta siiski vähem, kui tellimise täitmiseks vaja. Nii vähemasti väidavad rektorid ja küsivad raha neilt noortelt, kes tegelikult riigitellimuse mõttelikkas ei kvalifitseeru. Kuid vorm ja formaat on avalikkuses üha tähtsamad kui sisu. Peaasi, et paber ehk «bakadiplom» käes. Kuigi ülikoolides õpib tuhandeid, on mõnel erialal Eestis raske leida tõelisi meistreid.

Üks mu tuttav jutustas, kuidas Oxfordis õppejõud teda nõudlikult ja pühendunult juhendab. Seda oli pisut nukker kuulata. Kui palju on mul õppejõuna olnud selliseid vestlusi? On spetsiifilisi küsimusi, mida õigupoolest polegi kellegagi Eestis arutada. Miks jäävad mitmed jutud rääkimata? Miks lahtub huvi meie pisikeses riigis? Mitte sellepärast, et oleme liialt väikesed. Pigem sellepärast, et kujutame petlikult ette, et oleme nii suured ja võime lubada hajumist. Lennart Meri rääkis ühtlugu Eesti diplomaadist, kes peab väikerahva esindajana tegema tööd seitsme eest. See reegel kehtib vist mistahes eluala kohta.

Viimaste nädalate tormised ajad finantsturgudel kehtivad kasutama dramaatilisi metafoore mullidest, täispuhutud majandusest ja üle oma võimete elamisest. Karta on, et need on rakendatavad ka hariduses. Võib-olla ei ole me märganud karta, aga torm võib olla lähedal.

# Tudengid teevad teatrit erialast hoolimata

Merilyn Merisalu  
merilyn.merisalu@ut.ee

**Kuigi Tartus ühtegi teatrikooli pole, leiavad asjast huvitatud ülikooli tudengid võimalusi väljendada enast nii lava peal kui ka selle taga või kõrval.**

Teisel kursusel semiootikat ja kulturoloogiat tudeeriv Kaija Maarit Kalvet jõudis sel esmaspäeval tagasi nädalaset teatriteatrit Valgevenes. Minski rahvusvahelisel teatriteatril oli Kaijal üliõpilasteatri lavastuses «4.48. Pühhoos» täita peaosat.

## Loengu asemel proovisaal

Kaija sai Valgevenes nominatsiooni parima näitlejanna auhinnale. «Väga naljakas tunne oli, Eestis ei juhtu kunagi, et inimesed tulevad sulle tänaval järele karjuma ja autogramme küsima,» räägib Kaija publiku soojast vastuvõtust eestlaste lavatükile.

Neiu sõnusti on umbes neli suuremat teatriteatrit, mis võivad ülikooliajast nädalakese ära võtta. Lisaks peab arvestama, et vahel tuleb viimaste loengute asemel hoopis proovisaali minna.

«Aga elus valikute tegemine on niikuinii paratamatus,» ütleb semiootika esmakursuslane Markus Pau, kes koos Kaijaga praegu Noorte Teatritehases oma lavadebüüdiks valmistub.

Esimest aastat bioloogiat õppiv Meelis Brikker pole aga seni teatri nimel paljust loobuma pidanud. «Gümnaasiumis sai paar korda ajalootun-

nist kõrvale hiilida, nüüd olen proovide tõttu ainult ühest loengust puudunud,» ütleb ta.

Lavapäevad tuleb tavaliselt kooli näiteringist ning aja jooksul sööb see ennast järjest rohkem sisse. Kolmandat aastat kultuuriteadusi õppiv üliõpilane Keiu Virro süüdistab selles oma gümnaasiumiteed.

«Treffneris on nii järjepidev kooliteatri traditsioon, et lihtsat huvi turgutatakse täpsemate teadmiste, juhendamise ja aeg-ajalt ka Päril Näitlejate katsuda andmisega,» seletab Keiu.

Tema kolm aastat näiteringis töi festivalidel palju auhinda. Kiitmine suurendas soovi ise järjest enam ja paremini teha. Praegu juhendab neiu teist aastat kooli kõrvalt Treffneri gümnaasiumis oma näiteringi ja sel suvel kirjutas ta valmis esimese täispika näidendi.

## Lava kutsub igas vormis

Teise kursuse ajalootudeng Vallo Kirs ei hakka end lahterdama, vaid tahab kõigege tegeleda. Praegu on noormees üliõpilasteatris näitleja, Teatritehases aga lavastaja. Rakveres koolis käies oli ta nii teatrilaval kui ka filmides ning nii võiks see tema arvates jääda.

«Ma lootan, et projekte on tulevikus palju, et saaks valida ja see, kas lava peal või taga või mis meediumis, ei oma seejuures mingit tähtsust,» kinnitab Vallo, kes osales muuhulgas ka «Tulnuka» ja «Klassi» filmides.

Vallo sõnul seostub ka praegu õpitav ajalugu teatritegemisega. Ka esimesel lavastusel,



Kaija Kalvet särab esmaspäevast uues lavastuses «Ameerika» ameeriklanna Mary rollis.

MERILYN MERISALU

mille Vallo Rakveres ette võttis, oli osaliselt ajalooline tagapõhi. «Teatris jutustatakse ju kogu aeg lugusid, ajalugu on lugude rääkimiseks ideaalne inspiratsiooniallikas,» on Vallo erialaga rahul.

Praegu valmistab Vallo üliõpilasteatri projektide kõrval sõpradega ette lavastust, mis ongi segu tegijate endi lugudest ja millestki muust.

Võtmeks valis ta Mati Undi näidendi «Phaeton, päikese poeg», millega noored enda lugusid seostada püüavad. Tulemust peaks olema näha detsembrikuus Genialistide klubis.

## Teater ON ja kõik

Keiu näidend ärkab samas kohas ellu juba eeloleval esmaspäeval, kui esietendub Noorte Teatritehase lavastus «Ameerika». Kaija mängib seal üht ameeriklannat, kes koos kaaslastega üritab Eesti oludes hakkama saada.

Markus teeb oma lavade-

büüdi eestlaste pealikuna ning kooliteatri kogemusega Meelis toetab teda targa nõuandjana.

Teater jääb kõigi noorte ellu kindlasti ka tulevikus alles. Markusele ja Meelisele on teater andnud mõnusa seltskonna ja hea enesetunde.

«Kui pakutakse võimalust teatrit teha, siis ei suuda lihtsalt ei öelda,» muigab Meelis.

Keiu nimetab seda irooniliselt «lollakaks sõltuvuseks», sest enam ilma teatrita olla ei oska. Vallo täiendab, et teater ongi elu, lihtsalt kontsentreeritumas vormis ja see annab võimaluse palju rohkem läbi elada ja kogeda, kui muidu võimalik.

«Teater annab endale midagi juurde,» jääb Kaija mõttesse ja leiab siis, et naljakas küsida, mida teater annab.

«Sama hästi võiks ükskõik, kelle käest küsida, miks sulle kartul meeldib või miks sulle päikese käes meeldib olla. See on lihtsalt selline asi, mis on ja seda ei saa seletada,» naeratab neiu salapäraselt.

## KÄISIN SÖÖMAS: IURIDICUMI KOHVIK, NÄITUSE 20

Margus Nõmm  
UT küljendaja ja kujundaja

«Mis teha, kui ma pole sõjameheks loodud,» halises Baloun. «Ma olen tõesti täitmatu õgard, sest mind on korralikust elust välja kistud. See on meil juba perekonnaviga.»\*

Viimasest meeliülendavast söömaajast, mille kohta küsiti mu arvamust, on möödaks nädal. Seekord rahuldand oma gurmaanlike vajadusi Iuridicumi kohvikus.

Siseneu uksest pisikeses eelarvamusega: trepp juhatab keldrisse, seal aga teadupärast elavad hiired-rotid, on rösked, pimedad...

Oh üllatust – ei midagi sellist. Võtan pahad mõtted kohe tagasi. Täiesti korralik koht. Üle keskmise. Muusika mängib, inimesi palju. Kes loeb lehte, kes on ninapidi arvu- tuis, kes ajavad omavahel juttu. Mõnus.

Menüü juurde: valik täiesti korralik. Putru-suppi-pelmeene-praadi. Hinnad keskmised: seljanka 25, puder 17, omlett-pelmeenid 35 krooni. Praed 50–75 krooni. Päevapraad on täna kotlett ja see maksab 45 krooni. Lisaks veel valik võimaliku, salateid ja saiakeid, riiulil tulivett ja õlut. Paraku ei suuda ma nende hindasid tutvustada. Ju nad siis kas ilus-

tuseks või lausa ilma jagamiseks.

Tellin leti ääres «eesti rahvustoit» seljankat – selle järgi on üpris hea toitu arvustada, ning kanafilee ananassiga. Seltsiliseks võtan veel seina pealt ajalehe.

Supp saabub kiiresti. No näed, leiva unustasin osta! Laiskusest ei viitsi enam leti äärde minna. Hakkan söögi- ga pihta. Maitseb nagu ... purgisupp, mille maitset on kokakunsti abiga parandatud. Igaks juhaks täpsustan – ma ei ole kindel, et see supp on purgist, kes neid juriste teab, hakkavad veel hõlma...

Tema arvamuseavalduse katkestas ülemvälipreester, kes karjatas läbi une: «Rohkem sousti!»\*

«Olgu-olgu», nagu armastab öelda mu sõber. Ei nori supi kallal.

Siis saabub kanafilee ananassiga. Vaatan taldrikut ja ei suuda uskuda oma silmi: sellist serveeringut ei näe isegi paljudes kesklinna kohvikutes-restaurantides.

«Harimata inimene võib läbi saada mingis igapäevases töös ja elus, kuid kokakunsti alal annab harimatus end kohe tunda (...) Andku jumal sellele, kes need oli valmistanud, kõik tema patud andeks, sest ta pidi olema tõsiselt haritud inime-



ANDRES TENNUS

ne!»\*

Kui selle taldrikuga oleks kaasnud toidutooja väike naeratus, oleksin olnud õnne tipul. Kõrvallaua onu supiga – ma olen talle natuke kade – miks sulle naerutati?

Igatahes ilu ja maitse olid sellel taldrikul koos. Oleks kohvik minu töökohale lähemal, käiksin ainult seal lõunat söömas.

«Kui sõda on läbi, eks tule vaatama. Sa leiad mind iga õhtu pärast kella kuut Bojište

tänavast «Karika» kõrtsist.»

«Kui tuled, siis hoolitse kindlasti, et oleks lõbus!»

«Siis pärast sõda kell kuus õhtul!» kisendas Vodicka eemalt.

«Tule parem pool seitse, kui peaksin hiljaks jääma.» vastas Švejk.

Kahjuks ma ei saa pärast sõda sealt läbi astuda – kohvik pannakse kell viis kinni.

\* Jaroslav Hašek. «Vahva sõduri Švejki juhtumised».

## HINDED

Toit	B
Miljöö	B
Teenindus	B
Seltskond	asjalik, akadeemiline
Lisaväärtused	wifi, ajalehed, mõnus muusika
Skaala:	A–F

# Avalik kahekõne doktorandi ja õppeprorektori vahel

Lp prof Birute Klaas

Mind ajendas Teie kirjutama 10. oktoobri UT-s ilmunud Kadri Rannamäe artikkel doktoranditoetustest, aga veelgi enam mure doktorioõppe käekäigu pärast Tartu Ülikoolis ja Eestis üldse.



Kaupo Teesalu

Väga üldiselt sõnastatuna näen ainsa suurenevad lõhet doktorioõpet puudutavate eesmärkide ja tegelikkuse vahel. Doktorioõppe olulisusest Eesti teaduse ja majanduse arengule ei ole rääkinud mitte ainult poliitikud, seda teemat on põhjalikult analüüsitud, mida näitas ka kevadel lõppenud projekti «Eesti doktorioõppe kvaliteedi, tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse tagamise süsteem» raames tehtud mahukas uuring.

Kuigi ma ei ole tutvunud projekti lõpparuandega, kõlas konverentsil seisukoht, et Eesti vajab rohkem doktorikraadiga inimesi ja midagi on vaja teha, et neid rohkem oleks.

Nüüd on projekt lõppenud ja ka teema justkui kaotanud oma aktuaalsuse. Vähemalt ei ole mul põhjust muud arvata, nähes praeguseid doktorioõpet puudutavaid arenguid, õigemini arengu puudumist.

Esiteks: kas ÕIGUS TAOTLEDA doktoranditoetust 6000 krooni kuus on tõesti piisav tagatis toimetulekuks, et kõrge potentsiaaliga noored inimesed valiksid tööleasumise asemel nelja-aastase kraadioõppe. Mina arvan, et ei ole. Ma isegi peaksin vastustundetuks siduda ennast neljaks aastaks süsteemiga, mis tagab minimaalse sissetuleku hea õnne korral (sest võid küll olla tubli, aga teised on äkki veel tublimad).

Sellega seoses ma ei saa kuidagi aru, kuidas on võimalik, et kõigile RKT raames rahastatud riigieelarvelistele doktorantidele ei jätku raha. Kas ülikool lihtsalt petab inimesi vastuvõtmisel, lubades riigieelarvelist kohta, mida tegelikult ei ole? Palun selgitage seda.

Rääkides muudatustest õppetoeuuste ja õppelaenu seaduses, siis Te küll kritiseerite seaduses kirjeldatud toetuste jagamist paremusjärjestuste alusel, aga minu arusaamist mööda on ülikoolis ka siamaani niimoodi toimitud. Suurim probleem on seadusega, et ÕIGUS SAADA doktoranditoetust on lükatud 2012. aastasse, see ei hakka kehtima kohe.

Ma ei näe ka põhjust, miks ülikool ei oleks võinud võtta kohustust maksta doktoranditoetust kõigile, kes vastavad seatud nõuetele. Seda vajaduse korral ka muudest vahenditest. Paraku seda ei ole tehtud (TÜ nõukogu määrus nr.15, 29.08.08).

Ilmselt oleks vaja probleemide lahendamise otsimisel rääkida ka doktorandistaatusest üldse. Arvan, et doktorioõpe ei ole tavaline õppevorm, sest doktorioõppe sisuks on suures osas teadustöö, mis tähendab, et teadustöötaja ja doktorandi tööülesanded suures osas kattuvad.

Seega võiks doktorandid saada toimetulekuks piisavat doktorandi töötasu kas kogu või osalise «õppeaja» eest. Siin võiks pöörata pilgu ka edukate teadusriikide poole, kuidas seal on asjad korraldatud.

Kui lähiajal ei toimu doktorioõppe rahastamise olulisi muudatusi, siis ei jää ainult helesiniseks unistuseks aastas 300 doktorikaitsemist Eestis, vaid kaitsmiste arv hakkab langema. Vaadates selleaastast kaitsmiste seisu TÜ-s nii just lähebki. Sümpomaatiline sellele olukorrale on ka TÜ-s doktorioõppega tegeleva ametikoha kadumine.

Loodan väga, et Tartu Ülikool tajub oma vastutust doktorioõppe hea käekäigu eest ülikoolis ja Eesti riigis üldse ning astub ka sellekohaseid samme.

Kõikidele teie muret doktorioõppe käekäigu pärast ning olen Teiega täiesti nõus, et doktorantide sotsiaalsed õigused on Eestis väga vähe kaitstud. Kui Eesti Üliõpilaskondade Liit on viimasel ajal olnud väga aktiivne esimese ja teise astme üliõpilaste hariduslike, majanduslike ja sotsiaalsete huvide eest seismisel ja pidanud riigiga selles osas tulemuslikku dialoogi, siis doktorioõppe tudengid on liidu poolt jäänud mõnevõrra tähelepanu äärealadele.

Mis puudutab õppetoeuuste ja õppelaenu seaduse muudatusi, siis sisaldus ajalehes Universitas Tartuensis doktoranditoetuste teemal eelmisel nädalal avaldatud artikli juhlilõigus eksitav väide\*. Riiklikest vahenditest eraldatud summa doktoranditoetusteks on olnud alati seotud riikliku koolitustellimusega ning seda ei ole seadusemuudatusega vähendatud. Vastupidi, doktoranditoetusteks ettenähtud summat on tegelikult suurendatud, sest toetust makstakse nüüd ka suvekuudel.

Doktoranditoetuste raha eraldatakse ülikoolidele vastavalt RKT kohtade arvule. 2005., 2006. ja 2007. aastal toimus Tartu Ülikoolis doktorantide vastuvõtt lävendipõhiselt. Kõik, kes ületasid riigieelarvelise õppekohala lävendi, said asuda õppima riigieelarvelisele õppekohale, sõltumata sellest, kui suur oli tegelikult riiklik koolitustellimus.

Nii võis juhtuda, et riigieelarvelistel kohtadel õppivate doktorantide arv ületas RKT kohtade arvu. Õppetoeuuste ja õppelaenu seaduse kohaselt tuli doktoranditoetust maksta kõigile riigieelarvelisel kohal õppivatele doktorantidele. Kuna aga riik eraldas doktoranditoetust RKT kohtade alusel, siis tuli teaduskondadel puuduolevad summad doktoranditoetuste maksmiseks leida paratamatult muudest vahenditest.

Teaduskondade rahalised vahendid on aga paraku piiratud. Praegu kehtiva õppetoeuuste ja õppelaenu seaduse kohaselt moodustatakse doktorantide paremusjärjestus, mille alusel jaotatakse ka riiklikult eraldatud toetusraha. Tartu Ülikool on omalt poolt doktorantidele vastu tulnud sellega, et riigieelarvelisel õppekohal õppivad doktorandid on vabastatud õppeteenustas maksimisest. Ka praegustes piiratud oludes üritab Tartu Ülikool jätkuvalt leida täiendavaid rahalisi vahendeid doktorioõppe toetamiseks.

Doktorantidel on ka hulgaliselt võimalusi kasutada Euroopa struktuurifondide rahasisid, mis on suunatud doktorioõpet toetavatesse tegevustesse. Näiteks doktorioõppe rahvusvahelistumise programm DoRa programm võimaldab doktorantidel osaleda rahvusvahelistel teaduskonverentsidel, teha uurimistööd või läbida kursusi välismaal ülikoolis jms. DoRa programmi tutvustus on kättesaadav sihtasutuse Archimedes kodulehel (<http://str.archimedes.ee/et/struktuurifondid/toetatud/Programm-DoRa-2008-2015>) ning täpsemat infot programmi tegevuste kohta saab arendusprojektide koordinaatorilt Kadri Ojalt ([kadri.oja@ut.ee](mailto:kadri.oja@ut.ee), tel 737 6273).

Jagan Teie seisukohta, et doktorante tuleks käsitleda mitte ainult üliõpilastena, vaid ka noorte teadlastena. Loomulikult on nii üliõpilaste kui ka noorte teadustöötajate sotsiaalsete garantiide tagamine kogu ühiskonna jaoks oluline teema. Sooviks igati ergutada Eesti Üliõpilaskondade Liitu riigiga läbi rääkima, et tõhustada doktorantide sotsiaalseid garantiid. Tartu Ülikool on nendel läbirääkimistel kindlasti doktorante toetav partner.

Lugupidamisega  
TÜ doktorant Kaupo Teesalu  
11.10.2008

Lugupeetud Kaupo Teesalu!

Mõistan Teie muret doktorioõppe käekäigu pärast ning olen Teiega täiesti nõus, et doktorantide sotsiaalsed õigused on Eestis väga vähe kaitstud. Kui Eesti Üliõpilaskondade Liit on viimasel ajal olnud väga aktiivne esimese ja teise astme üliõpilaste hariduslike, majanduslike ja sotsiaalsete huvide eest seismisel ja pidanud riigiga selles osas tulemuslikku dialoogi, siis doktorioõppe tudengid on liidu poolt jäänud mõnevõrra tähelepanu äärealadele.



Birute Klaas

Mis puudutab õppetoeuuste ja õppelaenu seaduse muudatusi, siis sisaldus ajalehes Universitas Tartuensis doktoranditoetuste teemal eelmisel nädalal avaldatud artikli juhlilõigus eksitav väide\*. Riiklikest vahenditest eraldatud summa doktoranditoetusteks on olnud alati seotud riikliku koolitustellimusega ning seda ei ole seadusemuudatusega vähendatud. Vastupidi, doktoranditoetusteks ettenähtud summat on tegelikult suurendatud, sest toetust makstakse nüüd ka suvekuudel.

Doktoranditoetuste raha eraldatakse ülikoolidele vastavalt RKT kohtade arvule. 2005., 2006. ja 2007. aastal toimus Tartu Ülikoolis doktorantide vastuvõtt lävendipõhiselt. Kõik, kes ületasid riigieelarvelise õppekohala lävendi, said asuda õppima riigieelarvelisele õppekohale, sõltumata sellest, kui suur oli tegelikult riiklik koolitustellimus.

Nii võis juhtuda, et riigieelarvelistel kohtadel õppivate doktorantide arv ületas RKT kohtade arvu. Õppetoeuuste ja õppelaenu seaduse kohaselt tuli doktoranditoetust maksta kõigile riigieelarvelisel kohal õppivatele doktorantidele. Kuna aga riik eraldas doktoranditoetust RKT kohtade alusel, siis tuli teaduskondadel puuduolevad summad doktoranditoetuste maksmiseks leida paratamatult muudest vahenditest.

Teaduskondade rahalised vahendid on aga paraku piiratud. Praegu kehtiva õppetoeuuste ja õppelaenu seaduse kohaselt moodustatakse doktorantide paremusjärjestus, mille alusel jaotatakse ka riiklikult eraldatud toetusraha. Tartu Ülikool on omalt poolt doktorantidele vastu tulnud sellega, et riigieelarvelisel õppekohal õppivad doktorandid on vabastatud õppeteenustas maksimisest. Ka praegustes piiratud oludes üritab Tartu Ülikool jätkuvalt leida täiendavaid rahalisi vahendeid doktorioõppe toetamiseks.

Doktorantidel on ka hulgaliselt võimalusi kasutada Euroopa struktuurifondide rahasisid, mis on suunatud doktorioõpet toetavatesse tegevustesse. Näiteks doktorioõppe rahvusvahelistumise programm DoRa programm võimaldab doktorantidel osaleda rahvusvahelistel teaduskonverentsidel, teha uurimistööd või läbida kursusi välismaal ülikoolis jms. DoRa programmi tutvustus on kättesaadav sihtasutuse Archimedes kodulehel (<http://str.archimedes.ee/et/struktuurifondid/toetatud/Programm-DoRa-2008-2015>) ning täpsemat infot programmi tegevuste kohta saab arendusprojektide koordinaatorilt Kadri Ojalt ([kadri.oja@ut.ee](mailto:kadri.oja@ut.ee), tel 737 6273).

Jagan Teie seisukohta, et doktorante tuleks käsitleda mitte ainult üliõpilastena, vaid ka noorte teadlastena. Loomulikult on nii üliõpilaste kui ka noorte teadustöötajate sotsiaalsete garantiide tagamine kogu ühiskonna jaoks oluline teema. Sooviks igati ergutada Eesti Üliõpilaskondade Liitu riigiga läbi rääkima, et tõhustada doktorantide sotsiaalseid garantiid. Tartu Ülikool on nendel läbirääkimistel kindlasti doktorante toetav partner.

Parimate soovidega  
Õppeprorektor Birute Klaas  
14.10.2008

\* Mainitud artikli juhtlõiku sattus faktiviga toimetamise käigus ega ole loo autori sõnastatud.

Midagi suurt ja võimsat on lähemas tulemas

Õppelaenu seaduse muudatus

Sõbra maja saab uue alguse

Sellest aastast võib osa doktorante jääda toetuseta

Kahekõne sai alguse eelmises UT-s ilmunud artiklist. UT loodab teemat jätkata järgmistest numbrites.

Lp Birute Klaas

Täna põhjaliku vastuse ja toetuse eest doktorioõppega seonduvatele murede lahendamisel. Peatun lühidalt mõnel aspektil. Olen nõus, et kodanikuühiskonnas on eelkõige iga sotsiaalse grupi mure seista enda huvide eest ja ilmselt ei ole doktorantide ja noorteadlaste ühine hää veel kuigi tugev. Siiski on teatud organiseerumine toimunud ja 2005. aastal asutatud Eesti Noorte Teadlaste Akadeemia kujunemas selle seltskonna eestkõnelejakaks. Kuid kindlasti ei saa riik ega ülikoolid, sealhulgas Tartu Ülikool, jääda siin kõrvaltvaatajaks. Tegemist on ju riigi elulise arenguülesandega ja seega on eesmärk kõigil osapooltel ühine. Vaatamata Teie selgitustele jääb mulle siiski arusaamatuks erinevus RKT alusel loodud õppekohala ja riigieelarvelise õppekohala vahel. Kas RKT kohtade arvu ületavad vastuvõetud kohad on siis riigieelarvelised või mitte, ehk teisisõnu – kas neid rahastatakse riigieelarvest nagu nimi ütleb? Õppetoeuuste ja õppelaenu seaduse eelmistes ja praeguses redaktsioonis ei räägita kuskil riigieelarvelistest õppekohtadest väljaspool RKT kohti ega selliste kohtade rahastamisest. Minu jaoks jääb küsimus – kas ülikool on rikkunud sellise omavolilise seadusetõlgendusega ja selle alusel tehtud otsustega seadust? Võib-olla oskab keegi juristidest seda kommenteerida? Heaks näiteks vastutustundlikust vastuvõtust doktorioõppele arstiteaduskond, kus doktorandil on kohe selge, kas ta õpib päris riigieelarvelisel õppekohal (RKT) ja talle on tagatud toetus või ta on riigieelarvelisel kohal ja toetust ei ole. Tundub, et kõikides teaduskondades ei ole nii toimitud. Edaspidi võiks doktorandi ja ülikooli õigused ja kohustused (k.a saada toetust) sisse kirjutada doktorioõppelepingusse, mis praegusel kujul on pigem deklaratsioon kui leping.

## Maailmakuulus matemaatik Per Enflo tuleb esmakordselt Eestisse

22.–24. oktoobrini viib Tartus maailmakuulus matemaatik, Banachi ruumide viljakas uurija, Kenti Ülikooli (Ohio) professor Per Enflo.

Üks tema suursaavutustest on 40 aastat lahtisena püsinud kuulsas baasiprobleemi lahendamise 1972. aastal.

22. oktoobril kell 14.15 aadressil Liivi 2–403 toimival loengul räägibki professor Enflo sellest, kuidas ta jõudis baasiprobleemi lahenduseeni. See on ühtlasi lugu ühe matemaatiku kujunemisest läbi muusika.

23. oktoobril kell 16.15 peab professor Enflo samas Liivi tänava õppehoones loengu teemal «Invariantid alamruumides».

24. oktoobril kell 17 esineb professor Tartu Ülikooli ajaloo muuseumi valges saalis klaverikontserdiga. Kontserdil on kavas Mozart, ostakovit ja Beethoven. Per Enflo on peale klaveri õppinud ka kompositsiooni ja dirigeerimist.

### TÜ matemaatika instituut

Aasta 1972. Poola matemaatik ja Banachi õpilane Mazur annab Enfole (paremal) baasiprobleemi lahendamise eest tema poolt 1936. aastal väljapakutud auhinna – elava hane.



## Omakultuuriakadeemia alustas taas

TÜ Viljandi kultuuriakadeemia ja Eesti Pärimusmuusika Keskus korraldavad avalike loengute sarja. Omakultuuriakadeemia avalöögi andis 14. oktoobril Kihnu Virve.

Virve-Elfrüde Köster on rahva seas tuntud Kihnu Virvena. Oma elu jooksul on ta olnud teenijatüdruk, kolhoosnik, kalar, kultuuritöötaja.

15 aastat Kihnul ka nääriana ametit pidanud Virve lapsepõlvuenustus oli saada baleriiniks või lastekirjanikuks. Eesti Vabariigi elueaga võrreldava aja jooksul on 80-aastane Virve kujunenud laulukaks ja loojaks, Kihnu kultuuri elavaks kandjaks.

28. oktoobril räägib Berk Vaher eksootikas endootika-



Berk Vaher. SCANPIX

eksoitsismil utoopilise elutunnetusena oluline roll 20. sajandi kultuuriloo ja palju teedrajavate kunstnikuisiksuste kujunemisel.

Eksoitsismil on aga ka omalaadne peegelnähtus, mida võiks nimetada endoitsismiks – omakultuuri distantseeritud imetlemiseks, olgu siis sisetunnetuse või kunstides. Kuidas seda ära tunda ja kuidas sellesse suhtuda? Üritus algab kl 18.

Oodata on ka Aleksei Turrovskit, Veronika Valku, Anzori Barkalajat, Peeter Vähit ja paljusid teisi.

Aeg: (üldjuhul) kl 18 igal teisel teisipäeval alates 14. pööriku päevast 2008.

Koht: Pärimusmuusika Ait, Tasuja pst 6 Viljandi.

# Hõbedane ratsu hõljus peahoone kohal

## Tiiu Sild

Teaduskeskuse AHHA juhataja

**Tartus toimus hiljuti üht-teist ebaharilikku. Kas kellegi jäi märkamata punane helikopter Shakespeare'i kohviku terrassil? Soomukid, satelliit ja hiiglaslikud õhuväe konteinerid raamatukogu parklas?**

Või lehitav Archimedes Raevoja platsil ja Surnumere vete kristalsed soolajäljed Aura veekeskuse treppidel?

Kui vastus on jah, siis läheb terve pikk aasta, kuni 2009. aasta septembris saab taas osaleda Tartu teadusfestivalil või teadlaste ööl.

Ka sel aastal laienes üritus üle kogu Eesti, Tartu Ülikooli õppejõud pidasid vabaloominguid ning tudengid kõmmatasid keemiakatsed Tallinas, Narvas, Pärnus, Rakveres ja Valgas.

Tartus aga juhendasid gümnaasistid Raeplatsil töötube, muuseumitöötajad kostitasid külalisi hiliste õhtutundideni, Emajõe lodjal uuriti ööpimeduse loodust ja tähetornist tormati planeedirajale.

Kas te vähemalt seda märkasite, kuidas Toomemäe tennisväljakutel pani plehku üks hõbedaselt heljuv ratsu ja lendas üle linna? Kui ei, siis ei aita muu, kui tuleval sügisel AHHA kodulehel sagedamini silma peal hoida.

Teaduskeskuse selle aasta üht olulisimat tegu, näitust «Ahhaa, kaitsemüsteerium!» tuleb aga uuel aastal otsida

juba teisest riigist.

AHHA on aastate jooksul tutvustanud teadust ja tehnoloogiat eri viisidel. Kümme aasta tagasi alustati remondi otel spordihallis Heureka laost laenatud asjadest koostatud näitusega, mille põnevate eksponaatide juurest ei raatsinud külastajad kuidagi lahkuda. Mõned peitsid end kastidesse ja lahkusid alles pärast pikki öötunde, kui katsetamisest isu täis sai.

Tänavu võttis AHHA käsile ühe tõeliselt kaelamurdeva triki – avalikkusele esitleti seni kinniste laboriuste taha peidetud kaitseteemalisi arendusi.

Näitus «Ahhaa, kaitsemüsteerium!» sai teoks koostöös Kaitseministeeriumi ja kaitseväega. Kohale tuli üle neljakümne ülikooli, instituudi või firma esindaja Eestist, Lätist ja Leedust.

Näitusele saabunud teadlaste, sõjaväelaste ja relvameistrite esialgne jäik hämmeldus oli silmaga nähtav, kui sajad reipad külastajad varmselt nende väljapanekuid uurisid. Ent juba esimesel õhtul sai asi kokku võetud: «Ootamatu, üllatav ja vahva!». Küllap murdus jää kergemini tänu sellele, et meie kaitseminister Jaak Aaviksoo Tartu Ülikooli asju teadis.

Viie päeva jooksul käis Vanemuise kontserdimajas ligi üheksa tuhat külastajat. Sõjaväeline treenitus tuli paljudele eksponentidele kasuks, sest näitusekoormust andis



Elavmale Toomemäel.

ERAKOGU



Loodusmuuseumis.

MARGE THEA LEMBINEN



Septembriteadus.

ERAKOGU

kohati võrrelda täisvarustuses rännakuga. Interaktiivse ekspositsiooni kõrval toimusid näitusele ingliskeelsed

erialaseminarid ning õhtuti arutleti kaitseteemadel teaduskohvikutes.

Balti kaitsetehnoloogia näi-

tust korraldatakse igal aastal ühes Balti riigis. Otsa tegi lahti Tartu, järgmine korraldaja on eeldatavasti Riia.

## TARTU ÜLIKOOLI PSÜHHOLOOGIA INSTITUUDI VILISTLASPÄEV 24. OKTOBRIL 2008

### Päevakava:

Kl 8.15 – 10.00 Registreerumine Tiigi 78 r 334

### Avatud loengud:

8.30 – 10.00 Juhtimispsühholoogia alused: Organisatsiooni muutmine ja arendamine. Õppiv organisatsioon. Liitumised ja ülevõtmised. Muutmisprotsess. Organisatsioonikultuur ja selle kujundamine, Mari Nõmm, Tiigi 78 aud 118

10.15 – 11.45 Juhtimispsühholoogia alused: Muutmisprotsess. Organisatsioonikultuur ja selle kujundamine, Mari Nõmm, Tiigi 78 aud 118

10.15 – 12.00 Etoloogia: Käitumisteaduse bioloogilised alused, prof Raivo Mänd, Näituse 2 aud. 105

10.15 – 11.45 Kliiniline psühholoogia: Sissejuhatus: põhimõisted, normaalsuse probleem, psüühikahäirete seletuse ja ravimise ajalugu. Ülevaade psüühikahäiretest, Maie Kreegipuu, Tiigi 78 aud 127

12.00 – 13.30 Kliiniline psühholoogia: Skisofreenia, Maie Kreegipuu, Tiigi 78 aud 127

12.00 – 13.30 Eesti keele suuline ja kirjalik väljendusõpetus: Arengupsühholoog suulisest ja kirjalikust keelest ja arvutipõhine laste lugema õpetamise mäng, prof Tiia Tulviste ja Astra Schults, Tiigi 78 aud 125

### Erialasektsioon:

14.15 – 16.00 Kliiniliste psühholoogide erialasektsioon: Maie Kreegipuu (kliinilise psühholoogia lektor), Tiigi 78 aud 332

### Akadeemiline loeng:

16.15 – 17.45 Laste ja noorte agressiivne käitumine, dr Anne Kleinberg (Tallinna Lastehaigla psühhiaater) ja Kristiina Tropp (TÜ Õpetajate Seminari lektor, psühholoogia eriala doktorant), TÜ Raamatukogu konverentsisaal, W. Struve 1  
17.45 – 18.15 Lastepsühholoogi Aino Lunge 80. sünniaastapäevale pühendatud näituse külastamine, TÜ raamatukogu III korrus.  
18.30 – 22.00 VILISTLASÕHTU  
Tartu Ülikooli vana kohvik, Ülikooli 20.

**INFO JA EELREGISTREERIMINE:** TÜ psühholoogia instituut, Tiigi 78 r. 334, tel 737 5902, departm@psych.ut.ee, http://psych.ut.ee/psych/

## UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT <http://www.ajaleht.ut.ee>

Tellimise indeks 00892  
Ilmub reedeti. Tiraaž 2800  
Tartu, Lutsu 5 (III k)  
Tel: 737 5680, 523 1751  
E-post: ajaleht@ut.ee  
Postiaadress:  
Ülikooli 18, Tartu 50090

Vastutav väljaandja Illari Lään  
Peatoimetaja Sigrd Söerunurk  
Toimetajad Kadri Rannamäe,  
Merilyn Merisalu  
Keeletoimetaja Marika Kullamaa  
Küljendaja Margus Nõmm  
Veebihaldur Leane Morits  
Trükk: Ecoprint



Võitjapäeva solist ja kitarrist Holger Tilk lubas StereoChemistry viia Eurovisioonile.

LIIS NIINE

## Parim tudengibänd on StereoChemistry

**Merilyn Merisalu**  
merilyn.merisalu@ut.ee

**Teisipäeval valiti tudengite sügispäevade raames järjekordne tudengibänd, tänavuse tiitli ja 10 000 kroonise kinkekaardi IS Music Teamilt sai Tartu ansambel StereoChemistry.** Pärast võidu väljakuulutamist astus neljalikmeline StereoChemistry, mille kolm liiget õpivad Tartu Ülikoolis, lavale oma looga «Siit me tuleme», mille järgi valiti nad laulja ja kitarristi Holger Tilga sõnul tänavusse lõppvooru. Tilk tänas kõiki nende poolt hääletanud ja lisas, et tudengibändi kontsert on üks viimase aja parimaid elamusi terve ansambli jaoks.

«Viimati esinesime suurel väljakul, aga sellel staadionikontserdil oli umbes kaheksa inimest,» muigas Tilk üliõpilasmaja saali vaadates, kuhu

lõpluugu oli kuulama jäänud umbes 50 noort muusikasõpra. Järgmiseks lubas võidurõõmus Tilk poolnaljatades üles astuda Eurovisiooni konkursil.

Tudengibändi tiitli võitnud StereoChemistry puhul hindasid žüriiliikmed enim potentsiaali edasi areneda. Peaaughinna tõi neile ühtne stiil ja meisterlik kitarrimänguusus.

Žürii koosseisus Hardi Volmer, Marko Atso, Alen Veziško, Veljo Reinik ja Arno Suislepp jagas välja ka mitmeid eripreemiaid. Parimaks vokalistiks tunnustati Anneli Arusalu bändist PimpFish, parima instrumentalisti auhinna sai aga Keio Münti, kes mängis trumme nii võidubändi StereoChemistry kui ka Crash-dafis.

Rahva lemmiku hääletusel kogusid sõnumite koguhulgast 32% kaks tudengibändi

### STEREOCHEMISTRY

Tegutseb aastast 2005  
Tartus  
Koosseis:  
Holger Tilk – vokaal, kitarr  
Siim Kallson – kitarr  
Indrek Talpsep – bass  
Keio Münti – trummid  
Muusikastiil: pop/rock  
Kuula Tudengibänd 2008 muusikat: <http://www.myspace.com/stereochemistryband>

konkursil osalenud ansambelit. Kõigest kolme häälega võitis publiku lemmiku tiitli Sõlgie Ämbör, kes kogus 132 häält Crashdafi 129 vastu.

Tudengibändi lõppkonkursil võtsid mõõtu seitse eelzürri poolt välja valitud bändi, Tudengibändi 2008 tiitlile soovis kandideerida 30 ansamblit, mis on rekordiline arv.

### ÖNNITLEMINE

65

Toomas Kleimann, haldur – 18. oktoober

55

Elli Jakobson, raamatukogu köitja – 19. oktoober

50

Vladimir Griškov, majahoidja-remonditööline – 19. oktoober

Marianne Marlene Tiik, raamatukogu klienditeenindaja – 21. oktoober

45

Liina Espenberg, raamatukoguhoidja – 20. oktoober

40

Anneli Rätsep, peremeditsiini assistent – 18. oktoober  
Vello Pettai, võrdleva poliitika professor – 23. oktoober

### TUNNUSTAMINE

TÜ väikese medali pälvis matemaatika-informaatikateaduskonna funktsionaalanalüüsi professor Eve Oja.

### KAITSMINE

31. oktoobril kl 10.15 kaitseb Eve Ensalu Lai 40–218 ökofüsioloogia eriala doktoritööd «Acclimation of stomatal structure and function in tree canopy: effect of light and CO<sub>2</sub> concentration». Juhendaja vanemteadur Anu Sõber. Oponent vanemlektor Pedro J. Aphalo, PhD, Helsingi Ülikool.

31. oktoobril kl 14 kaitseb Helena Rozeik Narva mnt 4–A114 majandusteaduskonna doktoritööd «Changes in ownership structures, their determinants and role in the restructuring of enterprises during transition: evidence from Estonia» («Omandistruktuuri muutused, neid mõjutavad tegurid ja nende roll ettevõtete restruktureerimisel siirdemajanduses Eesti ettevõtete näitel»). Juhendajad prof Urmas Varblane ja vanemteadur Jaan Masso. Oponentid prof Niels Mygind, Kopenhaageni Majanduskool ja maj-knd Erik Terk, Eesti Tuleviku-uuringute Instituudi direktor.

31. oktoobril kl 15.30 kaitseb Valter Reedo ülikooli nõukogu saalis orgaanilise keemia eriala doktoritööd «Elaboration of IVB group metal oxide structures and their possible applications» («IVB grupi metallide oksiidstruktuuride väljatöötamine ja nende võimalikud rakendused»). Juhendajad dots Uno Mäeorg ja dr Ants Lõhmus. Oponent Dr. Chem. Donats Erts, Läti Ülikool.

### TEATED

17.–19. oktoobri toimub TÜ kraadiõppurite seminar «Intermediaalsus ja jutustamine».

17. oktoobril esinevad loenguga Ohio Osariigi Ülikooli professor Brian McHale, Lõuna-Taani Ülikooli professor Per Krogh Hansen ning Tampere Ülikooli õppejõud Mari Hatavara ja Markku Lehtimäki.

18.–19. oktoobril arutlevad kraadiõppurid intrigeerivatele teemadel nagu surm ja printerid, Bill Clintoni tumedad küljed ning transmediaalne «Tühirand».

Info: Marina Grišakova, marina.grisakova@ut.ee.

21. oktoobril kell 13 toimub TÜ pensionäride ühingu Vitae ruumes elulooringi koosolek.

26. oktoobril kell 15 esineb Viljandi Jaani kirikus Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor. Kontsert on tasuta.

30. oktoobril kell 17 esineb dotsentide ja teadurite klubis Liivi 2, VI korruse puhkeruumis Tallinna Ülikooli dotsent Ellen Redi.

### TÜ RAAMATUPOOD SOOVITAB:

CRC Handbook of Chemistry and Physics, 89th Revised edition David R. Lide, CRC Press, 16.06.2008 Kõva köide, ISBN: 9781420066791 HIND: 1738.00

